

LP 6 Recunoașterea reliefului de cuate pe hărțile topografice

1. Relieful structurilor monoclinale

Structurile monoclinale sunt structuri geologice a căror strate sunt dispuse concordant sau discordant (dar cu discordanță paralelă cu stratele) unele peste altele și prezentând o înclinare de pînă la 20°-25°. Cel mai tipic relief monoclinal apare în zonele cu o singură înclinare a stratelor și cu strate cu durități diferite.

Este în general un relief jos, de deal, de podiș sau de câmpie, cu o trăsătură caracteristică specifică: asimetria generalizată. Asimetria se manifestă la nivelul versanților, prin relația acestora cu dispunerea față de stratele monoclinale și este legată de adâncirea rețelei hidrografice. Astfel, versanții sunt fie scurți și abrupti dacă adâncirea rețelei hidrografice a avut loc pe capetele stratelor, fie sunt prelungi și slab înclinați dacă adâncirea rețelei hidrografice s-a făcut pe planul stratelor (Fig. 1).

Forma de relief ierarhic superioară versantului, în cazul structurii monoclinale este cuesta. Aceasta este de fapt un interfluviu asimetric, format dintr-un versant scurt și slab înclinat și un versant prelung și slab înclinat.

Versantul abrupt mai este denumit și frunte, iar cel slab înclinat revers. Linia de unirea a planelor celor doi versanți se prezintă ca o culme îngustă, dar se poate zenta și ca suprafeță structurală, sau platou. Adeseori stratul dur poate duce la apariția cornișei, un abrupt situat la partea superioară a frunții. Pentru a fi o cuesta, fruntea interfluviului asimetric trebuie să rezeze cel puțin două strate.

Când frunțile de cuesta sunt masive și se extind unitar pe distanțe mari, ele formează fronturi de cuate.

După formă, cuatele pot fi rectilinii, arcuite sau festonate, iar după profilul transversal și dispunerea lor în raport cu o vale subsecventă principală pot fi simple, în trepte sau dedublate.

Și rețeaua hidrografică prezintă o caracteristică asimetrică prin asimetria versanților și direcția de curgere a apei față de stratele monoclinale. Acest tipic este prezent în cazul unor strate monoclinale cu o singură înclinare principală.

După direcția de curgere, înclinarea stratelor și asimetria versanților, văile dezvoltate pe structură monoclinală pot fi:

- **consecvente (cataclinale)** au înclinarea conformă cu înclinarea stratelor și apar pe suprafețele inițiale și prezintă profil transversal simetric;
- **subsecvente (anaclinale)** au înclinarea perpendiculară pe înclinarea stratelor se dezvoltă la baza cuestaselor și au profil transversal asimetric;
- **obsecvente (ortoclinale)** au înclinarea opusă față de cea a stratelor, au profil transversal simetric, profil longitudinal înclinat și apar pe frunțile de cuesta;
- **reconsecvente (resecvente)** prezintă o reluare a consecvenței pe suprafețele derivate din relieful inițial.
-

2. Cuatele pe hărțile topografice

Reprezentarea altitudinii reliefului prin curbe de nivel surprinde aspectele geomorfometrice ale cuestaselor (Fig. 2):

- profilul transversal asimetric (ca pantă și lungime);
- versantul de frunte abrupt – distanță mică între curbele de nivel;
- versantul revers slab înclinat – distanță mare între curbele de nivel;

3. Planșa reliefului structurilor monoclinale

Pentru zona Parincea-Milești se va întocmi un profil topografic transversal prin Dealul Parincea, valea Parincea, Dealul Prisăcii, valea Răcătău și zona Mileștii de Sus. Pe acest profil topografic se vor adăuga detaliile de structură (stratele monoclinale din zonă au o direcție de înclinare principală NNV-SSE, și una secundară V-E, de unde rezultă și asimetria de ordine diferite, cf. Ioniță, 2000), litologie (argile, marne, nisipuri, gresii, clacare oolitice), forme de relief ale structurilor monoclinale (frunte, revers, culme/platou) și formelor de relief generalizate (albiile). Pentru revers și frunte, de pe profil se vor determina lungimea și panta (în procente, ca diferența de nivel împărțită la distanța proiectată pe planul verticalei, totul înmulțit cu 100).

Pentru rețeaua hidrografică a zonei (Răcătăul, Parincea și afluenții acestora) se va menționa raportul acesteia cu structura, prin semne convenționale și se vor separa grafic, reversul, fruntea și albiile.

Pe măsură ce are loc întocmirea planșei cu panta suprafeței terestre, se completează schema logică de analiză a reliefului a hărților topografice.

Referințe bibliografice

- Greco, Florina, Comănescu Laura, (1998) – *Studiul reliefului. Îndrumător pentru lucrări practice*, Edit. Univ. București.
- Grigore, M., (1979) - *Reprezentarea grafică și cartografică a formelor de relief*, , Universitatea București
- Goudie, A., (ed.), (1990) - *Geomorphological techniques*, London, 570 p.
- Ioniță, I., (2000) – *Relieful de custe din Podișul Moldovei*, Edit. Corson, Iași
- Posea, Gr., Cioacă A., (2003) - *Cartografierea geomorfologică*, Edit. Fundației România de Măine, București.
- Rădoane, Maria, Dumitriu D., Ichim I., (2000) – *Geomorfologie*, 2 vol., Editura Universității Suceava.
- Selby, M.J., (1985) - *Earth's changing surface. An introduction to geomorphology*, Claredon Press, Oxford.
- Ungureanu Irina (1988), - *Cartare, cartografiere și elemente de analiză geomorfologică: caiet de lucrări practice*, Ed. Univ. Al. I. Cuza, Iași

Fig. 1 Formele de relief pe structură monoclinală (după Selby, 1985)

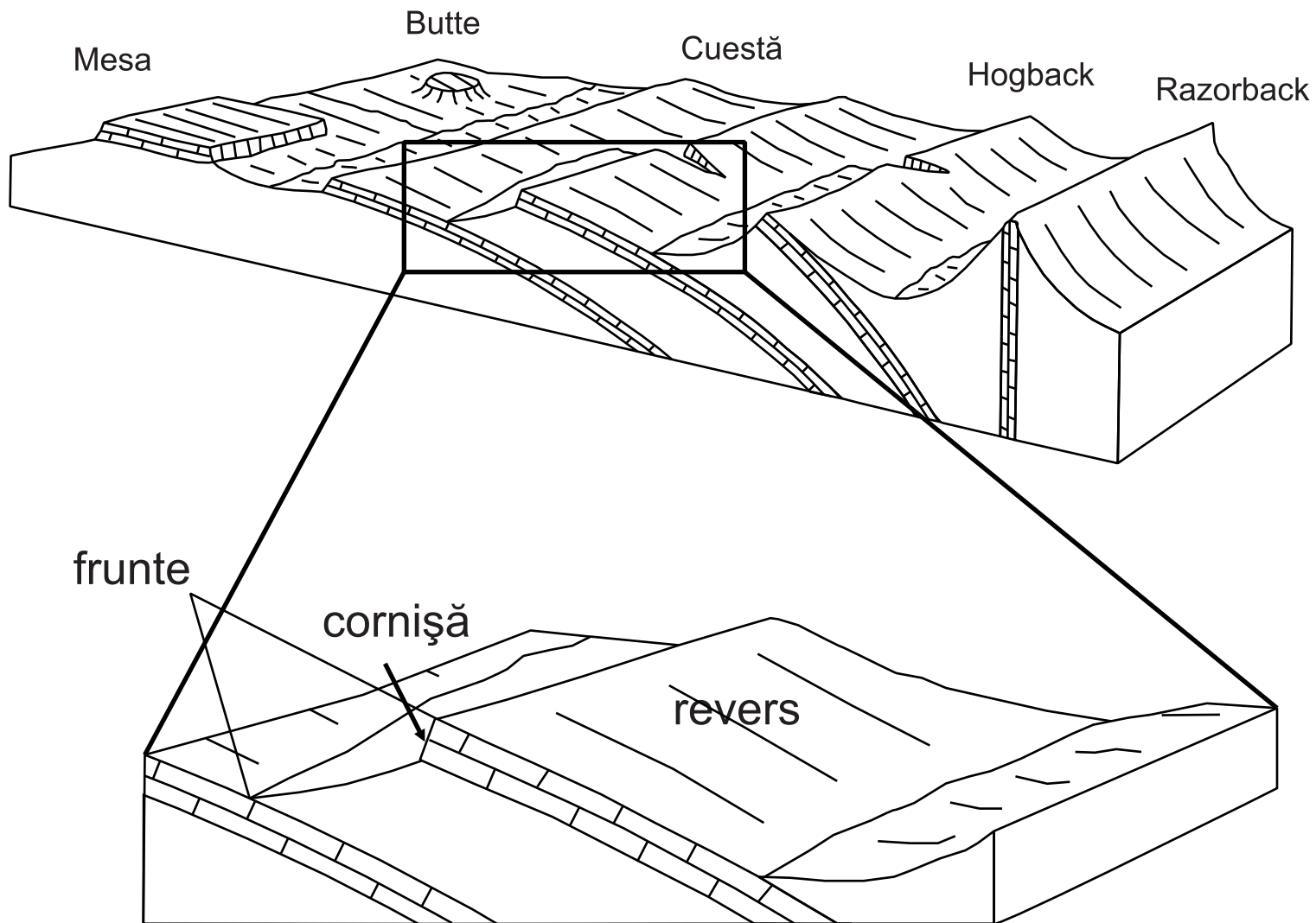

Fig. 2 Perspectivă tridimensională asupra Cuestei Prisăcii

